

Správa na úseku zdravotnictví

JUDr. Alena Kliková, Ph.D.

Předpisy

- Listina základních práva a svobod zák. č. 2/1993 Sb.
- zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
- zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění
- zákon č. 551/1991 Sb., o všeobecné zdravotní pojišťovně
- zákon č. 280/1992 Sb., o rezortních, oborových, podnikových a dalších pojišťovnách
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění
- zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře, České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů.

Listina čl. 6

-
- právo člověka na ochranu života, které je jedním z nejzákladnějších lidských práv. Každý člověk má právo na život.
 - Lidský život je hoděn ochrany již před narozením.
 - Nikdo nesmí být zbaven života. Jedinou výjimkou je ustanovení odst. 4 čl. 6, které stanoví, že porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné.

Listina čl. 31

- Každý má právo na ochranu zdraví.
- Na základě veřejného pojištění mají občané právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek stanovených zákonem.
- Podmínky, za kterých je poskytována zdravotní péče bezplatně, na základě zdravotního pojištění může stanovit pouze zákon. Taktéž pouze zákon může stanovit spoluúčast pacienta na financování zdravotní péče.

Listina čl. 8 odst. 6

- Zákon stanoví, ve kterých případech může být osoba převzata nebo držena v ústavní zdravotnické péči bez svého souhlasu. Takové opatření musí být do 24 hodin oznámeno soudu, který o tomto umístění rozhodne do 7 dnů.“ Umístění osob a jejich držení v zařízeních zdravotnické péče musí být podmíněna jejich souhlasem a nebo rozhodnutím soudu.

Organizace na úseku zdravotnictví

- Státní správa
- Samospráva (obce a kraje)

Státní správa

- **Ministerstvo zdravotnictví**
- **orgány kraje a obcí s rozšířenou působností** – vykonávají také některé úkoly v oblasti státní správy zdravotnictví.
- **krajské hygienické stanice.**

Samospráva

- **Obce a kraje**
- **Komory** – Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora.

Obsah správy zdravotnictví - dělení

- Zdravotní péče
- Zdravotnická zařízení
- Zdravotničtí pracovníci
- Ochrana veřejného zdraví

Zdravotní péče

- zdravotní výchova obyvatelstva,
- činnosti na úseku hygieny a boje proti přenosným nemocem,
- léčebně preventivní péči,
- záchranná služba,
- lázeňská péče,
- lékařenská péče a
- posudková činnost.

Zdravotní výchova obyvatelstva

- péči o zdraví lidu musí odpovídat snaha každého jednotlivce žít zdravě a vyvarovat se vlivů škodlivě působících na jeho zdraví
- každý občan napomáhat dobrému vývoji zdraví svých spoluobčanů, a proto aktivně přispívat k vytváření zdravých podmínek a zdravého způsobu života a práce.

Činnosti na úseku hygieny a boje proti přenosným nemocem

- vykonávají zdravotnická zařízení, které se snaží odborně vést a informovat orgány, organizace a občany při vytváření a ochraně zdravých životních podmínek,
- provádějí zvláštní ochranná opatření proti infekčním onemocněním.

Léčebně preventivní péče

- spočívá v péči o ochranu zdraví, navrácení a upevnění zdraví osob.
- Je poskytována obyvatelstvu ve zdraví i v nemoci, v mateřství a při jiných stavech vyžadujících lékařskou pomoc.
- zahrnuje veškerou ambulantní i ústavní péči včetně lázeňské péče, závodní preventivní péče, přednemocniční neodkladné péče a léčebné výživy, poskytování léků s výjimkou vyhrazených léčiv prodávaných prodeji těchto léčiv, léčebných, ortopedických pomůcek, zdravotnických prostředků a dopravu nemocných.

Záchranná služba

- poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči.
- Zařízení záchranné služby zřizuje kraj, který odpovídá za organizaci a zajištění činnosti záchranné služby ve svém územním obvodu.

Lázeňská péče

- se poskytuje výběrově osobám, jejichž zdravotní stav ji vyžaduje.
- Seznam nemocí, při nichž může být poskytnuta lázeňská péče, a délku léčebné doby stanoví Ministerstvo zdravotnictví po projednání s Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky.

Lékárenská péče

- je zejména obstarávání, příprava, kontrola, uchovávání a výdej potřebných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků.
- je nutné současně poskytovat odborné informace nemocnému jakým způsobem léčivé přípravky či zdravotnické pomůcky užívat či používat.
- Léčivé přípravky nemocnému vydá na lékařský předpis lékárna nebo jiné zařízení k tomu určené.

Posudková činnost

- je nedílnou součástí léčebně preventivní péče.
- Jejím úkolem je posuzování způsobilosti k práci. Tuto činnost vykonávají zpravidla ošetřující lékaři podle zvláštních předpisů vydaných Ministerstvem zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky.

Souhlas a poučení

- povinnost poučení nemocného a souhlas nemocného.
- tzv. kvalifikovaný souhlas nemocného, tj. veškeré vyšetřovací a léčebné úkony se provádí pouze se souhlasem nemocného, nebo v případě lze-li tento souhlas předpokládat.

Revers

- Odmítá-li nemocný lékařskou péčí, i přes to, že byl náležitě a správně poučen lékařem, vyžádá si ošetřující lékař písemné potvrzení, tzv. revers.

Zdravotnická zařízení

- podle toho kdo je zřizovatelem - státní a nestátní zdravotnická zařízení.
- podle forem a způsobu poskytované zdravotní péče.

Zdravotnická zařízení

- Zdravotnické zařízení ambulantní
- Zdravotnické zařízení ústavní
- Zdravotnické zařízení zvláštní
- Zdravotnické zařízení záchranné služby
- Zdravotnické zařízení lékárenské péče

Zdravotnické zařízení ambulantní

- základním článkem těchto zařízení jsou ordinace praktických lékařů, popřípadě ordinace dalších odborných lékařů, dále sdružená ambulantní zařízení, kterými jsou léčebná zařízení umístěna mimo území nemocnic, s nimiž nejsou organizačně ani personálně spojena.

Zdravotnické zařízení ústavní

- poskytují péči osobám s poruchami zdraví, které mají vleklý průběh a potřebují zvláštní odbornou péči s výrazným rehabilitačním zaměřením.
- Takovýmito ústavními zařízeními jsou léčebny tuberkulózy a respiračních nemocí, psychiatrické léčebny, rehabilitační ústavy a další léčebny, ozdravovny a noční sanatoria, lázeňské léčebny.

Zdravotnické zařízení zvláštní

- jsou např. záchytné stanice, stacionáře, zvláštní dětská zařízení jako jsou kojenecké ústavy, jesle, aj.

Zdravotnické zařízení záchranné služby

- poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči.

Zdravotnické zařízení lékárenské péče

- vydávají zdravotnické prostředky a některé z nich též zhotovují a opravují určité druhy těchto prostředků.

Zdravotničtí pracovníci

- osoby, které získaly způsobilost k výkonu zdravotnického povolání na lékařské fakultě, na farmaceutické fakultě, na střední zdravotnické škole nebo odborným školením.
- podmínka pro výkon lékařského a farmaceutického povolání členství v příslušné profesní komoře.
- Zdravotničtí pracovníci mají zákonem stanoveny povinnosti, které musí při výkonu svého povolání dodržovat. Jedná se mimo jiné o povinnost první pomoci, povinnost mlčenlivosti

Ochrana veřejného zdraví

- Jedná se jednu z forem péče o zdraví.
- Veřejným zdravím se rozumí zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin.
- Ochrana a podpora veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním.
- Za ohrožení veřejného zdraví se považuje stav, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, kdy míra zátěže rizikovými faktory překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné riziko poškození zdraví.

Státní správu na úseku ochrany veřejného zdraví

- vykonávají orgány ochrany veřejného zdraví, kterými jsou:
 - Ministerstvo zdravotnictví,
 - Krajské hygienické stanice,
 - Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra.

Všeobecné zdravotní pojištění - pojištěnci

- osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky,
- osoby, které na území České republiky nemají trvalý pobyt, pokud jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo na území České republiky.

Vznik zdravotního pojištění

- dnem narození, jde-li o osobu s trvalým pobytem na území České republiky,
- dnem kdy se osoba bez trvalého pobytu na území České republiky stala zaměstnancem a nebo
- dnem získání trvalého pobytu na území České republiky.

Zánik zdravotního pojištění

- dnem úmrtí pojištěnce nebo jeho prohlášením za mrtvého,
- dnem kdy osoba bez trvalého pobytu na území České republiky přestala být zaměstnancem,
- dnem ukončení trvalého pobytu na území České republiky.

Plátcí pojistného na zdravotní pojištění

- pojištěnci, kteří jsou zaměstnanci v pracovním či jiném obdobném poměru, dále osoby samostatně výdělečně činné a nebo osoby, které mají na území České republiky trvalý pobyt, avšak nejsou zaměstnanci ani osoby samostatně výdělečně činné a není za něj plátcem pojistného stát.
- zaměstnavatelé - jsou plátcí části pojistného za své zaměstnance.
- stát - je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu za některé osoby, a to např. za nezaopatřené děti, za poživatele důchodů za příjemce rodičovského příspěvku, apod.

Povinnosti pojištěnců a plátců pojistného

- oznamovací povinnost
- povinnost platit pojistné
- podrobit se na vyzvání preventivním prohlídkám
- dodržovat opatření směřující k odvrácení nemocí
- vyvarovat se jednání, jehož cílem je vědomé poškození vlastního zdraví
- oznámit do osmi dnů příslušné zdravotní pojišťovně ztrátu nebo poškození průkazu pojištěnce, a jiné

Práva pojištěnců

- na výběr zdravotní pojišťovny
- na výběr lékaře a zdravotnického zařízení
- na výběr dopravní služby
- na zdravotní péči bez přímé úhrady
- na výdej léčivých přípravků bez přímé úhrady
- podílet se na kontrole poskytnuté zdravotní péče hrazené zdravotním pojištěním.

Děkuji za pozornost